

Rybak sjarmerte i konserthuset

FAIRYTALE: Alexander Rybak.
(Foto: Kristian Jacobsen)

KULTUR Side 30-31

JÆREN

Forblåst uten lebelter

LEHØST: 25-30 mil med lebelter er plantet ut på Jæren de siste 20 årene.

Side 6-7

BIL & TRAFIKK

De beste vinter- dekkene

Side 12-13

SANDNES

KORNETTIST: Jonas Ritsgård (7) har vært på helgeseminar.

Blåser i korpskrisen

Side 4-5

KULTUR

Leder: Kjetil Wold. Tlf. 05150. Epost: kultur@aftenbladet.no

Ny Timbaland-single

«MORNING AFTER DARK»: Timbaland er nå ute med singlen «Morning after dark» fra sitt kommende album «Shock value II». Med seg som sidevokalist på «Morning after dark» har Timbaland den fransk-amerikanske sangeren SoShy. Det nye albumet gis ut 24. november.

MUSIKKEKSPORT: Music Export Norway har tatt initiativ til å sette opp en månedelig nordisk showcase-kveld i London. Meningen med opplegget er at eksportklare talenter en unik mulighet til å vise seg frem for britisk bransje, presse og publikum. Det første arrangementet går av stabelen 19. november på klubben The Lexington.

Budsjett

Leif Tore Lindø
journalist

SKRÅBLIKK

BUDSJETTWINNER: Vi på Øvre Mosvangen er ikke så opptatt av det budsjettet hun der Kristine Halvornes legger fram. Trygda blir uansett justert opp slik at den følger prisene på Rød 3 og Ringnes' vareutvalg. Det er viktigere for meg når Hu Sjøl legger fram budsjettet. Da vet jeg mer om hva det betyr for min lommebok. Her er årets vinnere og i husholdningen, og enkelte kritikere innen husholdningen har allerede antydning en mulig kjønnsmessig slagside, fullstendig uten å få gehør for det:

■ Mer til støvletter. Som i fjor opplever denne posten en markant økning. Vi går fra 499,- til 699,- i måneden, og følger utviklingen internasjonalt, og på Kilden.

■ Mer til lipgloss. Prisene internasjonalt har økt, ifølge Hu Sjøl. Dermed er budsjettet for lipgloss økt fra 249,- i måneden til småpene 449,-.

Potten for «kafébesøk med venninner» er opp over 50 prosent.

■ Mer til helse. Vi – det vil si Hu Sjøl – har besluttet å støtte vår fastlege, fasttannlege, fastaromaterapeut, fastostepat, fastnaprapat og fastsvindlopat med noe mer. Økningen er på 30 prosent, inkludert den årlige EU-kontrollen hos gynekologen.

■ Mer til solidariske prosjekter. Hovedtyngden går i år – som året før – til vårt støtte-medlemskap i Elixia, samt ymse innkjøp av Yoga- og Pilates-DVD-er til bruk som hyllepunt.

■ Når det gjelder bruken av oljepenger er det besluttet å ta fra gressklipper, motorsag etc. og overføre rubbel og bit til badeoljer, eritreiske massasjeoljer og eple/kanel-olje til nattbehandling av øyenlokk.

■ Potten for «kafébesøk med venninner» er opp over 50 prosent. En fotnote på denne posten sier at kun jenter kan ha venninner, med mindre vedkommende mannlig kaféjenger fra husholdningen vil ha sine kjæreste kroppsdeler fraberøvet på spesielt ugreit vis.

■ Budsjettsøkningen om innkjøp av fotballeffekter, pokaler og Guns 'n' Roses-plakater til å henge i stuen er avslått, for niende året på rad.

leif.tore.lindo@aftenbladet.no

– Aim i låååv vidde feviteeeii

■ Alexander Rybak er bedre enn lørdagsgodt

Ella (snart 5) sang av full hals og glemte hele smågodtet da Alexander Rybak klinte til i Konserthuset på lørdag.

Leif Tore Lindø tekst
Kristian Jacobsen foto

BAKGRUNN: Ella har hatt et lidenskapelig forhold til Alexander Rybak. «Fairytale», eller «Fevitai», er framført rundt regnet en zillion ganger i heimen. Pappa har etter beste evne holdt Rybak' en på rockearmlengdes avstand, men vært fascinert av oppstyret på en Skavland-fenomenmåte. På lørdag var vi begge på konsert med Grand Prix-vinneren i Stavanger Konserthus.

– Pappa, begynner de ikke snart?
– Jo, når lysene i taket senkes.
– Du mener at de går av?
– Jess.
– Oåkei.

TRØBBEL: Lyset går av, bandet kommer på, og vi hører fiolinspilling. Rybak viser seg. Hyling og applaus. Stilisert intro, men det stopper opp. «Maskinen virker ikke» sier Rybak, røsker litt i panneluggen, smiler og trekker opp trumfkortet med én gang.

– Fevitai! Pappa, Fevitai!
– Jess. Syng med.
– Du òg.
– Ehh... ok.
– Aim i lååv vidde feviteiii, ive dåo i hooos.

SLITEN SANG: Pappa har flere ganger, i offentlige fora, uttrykt at denne låten er utslitt. Men vi synger. Alle mann.

– Er det for høyt?
– Hæ?
– ER DET FOR HØY LYD?
– Næ. Men det er mye røyk her. Kan jeg få noe å drikke?
– Jess, vi har med vann.
– Jeg er varm òg. Jeg koker.

UT I SALEN: Rybak tar en tur ut i salen mens han synger. Han får bamser og blomster og hilser på publikum. Nå står han tre meter fra oss. Ella, som tidligere har sittet ytterst på stolen for å se best mulig, har ikke like mye høy i hatten nå.

– Oi, han kom helt opp her.
– Ja. Du kunne tatt ham i hånden.
– Jeg ville ikke.
– Å?
– Nei. Det er nok å se på.
– Ok.

LØRDAGSGODT: Dette er en skikkelig familiekonsert. Pappa og Ella er eks-

tremt representative. Vi skulle bare hatt med en ung tenåring. Etter en limes show tar Rybak opp en jente som har vært på ørten konserter. «You're Just Too Good To Be True» synger han, mens han overøser henne med kosebamser, klammer og til slutt et kyss, midt på truten.

– Så du det Ella?
– Mhm. Er de kjærester?
– Nei, hun har bare vært på mange konserter.
– De kysset.
– Ja, det gjorde de.
– Kan jeg få lørdagsgodtet?
– Jess.

KJEKT: Et lite mirakel. Det går nesten en time får spørsmålet om påfyll av

– Mhm. Er de kjærester?
– Nei, hun har bare vært på mange konserter.
– De kysset.
– Ja, det gjorde de.
– Kan jeg få lørdagsgodtet?
– Jess.

Ella og pappa rydder i hodet og i jakkelommene etter at Alexander Rybak har kysset en av sine største fans på scenen.

5 PÅ GATEN: HVORFOR ER DU PÅ ALEXANDER RYBAK-KONSERT?

Oscar Bodynski (15), Egersund.
– Jeg er egentlig bare med noen andre hit. Men Alexander Rybak er bra han.

Alicja Styrnik (10), Egersund.
– Jeg er her for å høre og å se ham. Han synger bra, og er veldig søt.

Mathea Selmer-Andersen (9), Hundvåg.
– Han er flink til å synge og spille fiolin. Jeg liker Alexander Rybak veldig godt.

Keating talte i begravelse

GATELY GRAVLAGT: Boyzone-stjernen Ronan Keating brøt sammen da han talte i begravelsen til Boyzone-kollega Stephen Gately i St. Laurence O'Toole's kirke i Dublin i Irland. – Verden har mistet en av sine mest skinnende stjerner, sa Keating.

Argerich fra Salzburg

LEGENDER: Pianistene Marta Argerich, bildet, og Nelson Freire er ute med nytt album på det anerkjente klassiskelskapet Deutsche Grammophone. I pianoduetter fra årets Salzburg-festival spiller de to pianistene seg gjennom blant annet Rachmaninovs «Symphonic Dances», Schuberts «Rono in A major» og Ravels «La Valse».

■ **NY NISSE:** Nisse Hellberg – kjent fra Wilmer X – er klar med nytt soloalbum: «En modern man» er oppfølgeren til «Snackbar Blues» (2006) og «En tiger i tanken» (2007). Musikalsk går det i en blanding av country, blues, gospel og rockabilly. – Vi har efterstråvat luft och värme, men också en naken råhet som kanske inte funnits tidigare, skriver Hellberg i en pressemelding på sitt morsmål svensk.

E-vitaminer kommer. Ella er ikke typen som glemmer lørdagsgodtet, med mindre underholdningen er ekstremt god. Rybak er bedre enn lørdagsgodt. Det er dagens terningkast.

- Nå hva synes du?
- Kjekt.
- Hva var kjekt?
- Hmm Alt Å se Alexander Rybak på skikkelig.
- Likte du musikken?
- Mhm Særlig de sangene jeg hadde hørt før.
- Likte du best når han sang eller når han spilte fiolin?
- Hva synes du?
- Jeg synes han er bedre til å spille fiolin enn til å synge.
- Jeg synes begge deler.

SUKSESS: Halvannen time med band, dansere og selveste Alexander Rybak har vært en braksuksess. Selv om pappa fremdeles mener Rybak er en bedre fiolinist enn sanger, og selv om «Fevitei» er en sliten sang, så er ikke dette kvelden å syte eller forsøke å være kredniss. Han kom, ha sang og han vant. Rybak er et popkulturelt fenomen som akkurat nå er sterkere enn smågodt.

- Liker du Alexander Rybak mer, mindre eller like mye nå når du har vært på konsert med ham?
- Mer. Kan jeg få CD med Alexander Rybak?
- Mhm.

leif.tore.lindo@aftenbladet.no

FY FELA:: Alexander Rybak dundret til sammen med bandet og danserne i Stavanger Konserthus. Grand Prix-vinneren fikk Ella til å glemme den ekstra innkjøpte overdosen med lørdagsgodt, og pappa glemte sannelig den rocketekniske distansen etter hvert.

Marlene Søvik Nerland (9), Hundvåg.

– Han synger fint, og særlig på «Fairytale». Jeg har likt ham helt siden han vant Grand Prix.

Adriana Kornelia Bogus (13), Egersund.

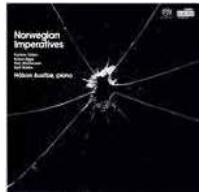
– Jeg liker musikken. Dessuten er han pen. Veldig pen.

Et musikalsk imperativ!

KLASSISK CD

Håkon Austbø, klaver: «Norwegian Imperatives». Verk av Fartein Valen, Klaus Egge, Finn Mortensen, Rolf Wallin. Utgitt på Aurora.

Overbevisende fra Håkon Austbø

Arnfinn Bø-Rygg tekst

KLAVERPROFESSOR Håkon Austbø utgir i disse dager en cd med nyere norsk musikk, som holder det den lover og vel så det: Det er virkelig norske imperativer det her dreier seg om, fra verker skrevet mellom 1935 (Valen) og 2001 (Wallin). De utgjør noe så sjeldent som norsk musikalsk modernisme, hver på sin måte er de internasjonale i sitt tonespråk. Den oppfinnsomme Austbø har til og med fått til en linje her, for Klaus Egge var i sin tid elev av Valen, Mortensen elev av Egge, og Rolf Wallin var igjen elev av Mortensen, den første professor i komposisjon på Norges Musikkhøgskole.

HÅKON AUSTBØ: Leverer referanseinnspillinger av blant annet Fartein Valens opus 22. og 36. (Foto: Knut S. Vindfallet)

Det som straks slår en, allerede med det intime «Nachtstück» fra Valens Fire klaverstykker op.22, er det sterkt klanglige aspekt Austbø tilfører stykket. Det gjelder alle stykkene fra op.22 og ikke minst den vakre «Intermezzo» op.36, som hos Austbø antar en nesten grandios dimensjon i de hurtige passasjene. Det vanlige er jo å betone det strukturelle hos Valen, linjespillet. Austbø gjør også det, men med sin erfaring fra klangmusikk à la Messiaen og Skrjabin, makter han å gjøre Valen-stykker til klanglige underverker med sterk ekspressiv karakter. Fra nå av er dette referanseinnspillingen for op.22 og op.36!

KLAUS EGGES sonate nr. op 29 (Patético), som er forsømt både i konsertsalen og i diskografien, er et svært og komplekst verk. Når det spilles så overlegent musikalsk og teknisk som her, og energien hos Egge får utløp for alt det den er verd, er det et oppsiktsvekkende verk som føyer seg inn i en kanon av sentral norsk klavermusikk. Hos Egge er uttrykket ladet av erfaringer med norsk folkemusikk, men transformert til et kosmopolitisk tonespråk.

Enda mer oppsiktsvekkende er Mortensens tidlige verk, sonate op.7. Mortensen ville ha musikk som formidlet mellom ekstreme, og det gjør dette verket til gangs. At modernisme er tørr musikk, blir ettertrykkelig dementert her med Austbøs tolkning. Hør f.eks. hvordan fugen (annen sats) vokser fra det stillferdige til det gigantiske (spor 10). Det hører til historien at Mortensen foretrakk Austbø til å oppføre verket, og han spilte det bl.a. ved Festspillene i Bergen i 1977.

AUSTBØ urfremførte Rolf Wallins «Seven Imperatives» (2001) og er den best tenkelige fortolker av disse relativt korte stykkene, som alle har sin egen karakter. Det er musikk som har et umiddelbart og nesten improviserende uttrykk, men som det ligger nøye kalkulerings bak, som Wallin bruker som et springbrett for å si noe vesentlig musikalsk. Med denne utgivelsen fortsetter Håkon Austbø en stolt tradisjon i Bjergsted-miljøet som Frantisek Veselka og Milena Dratková var så gode representanter for: å gi nyere norsk musikk adekvate fortolkninger. For slik musikk lider ofte under at fremføringene ikke er overbevisende nok.